



**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de  
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum  
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium  
Declarationibus illustratus ; omnibus in judicio Civili & foro Ecclesiastico  
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore  
distinctus

**Chokier, Érasme de  
Coloniae Agrippinae, 1684**

98. Captivus an duci possit per loca exempta.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](#)

## QVÆSTIO XCVIII.

Captivus audiuci possit per loca exempta.

## SUMMARIUM,

1. Captivus duci possit per loca exempta.
2. Suspectus de fuga exēmptō in loco capi possit.
3. Prepositus Ecclesiæ captivum repetrere possit.
4. Captivus possit obiicere exceptionem spoliij.
5. Captivus possit alia excusa recommendari.

Prima questio , pugnantes habet sententias , affirmativam enim est amplexus Ioannes Gallus insignis Galiae pragmaticus , qu. per arresta Francia 224. dum censuit posse captivum duci ad carcere per loca alterius iurisdictioni subiecta , eamque confirmat Molineus annotat . ad eandem questionem , tum quod dictio nihil novi addat , tum quod ea sit merita facultatis & unicuique permissa l. via ff. de via publ. l. per agrum C. de servitut. In eandem sententiam descendit Archidiaconus ap. sicut antiquitus 17. q. 4. censens Ecclesiæ immunitatem , ex eo non violari quod quis extra eam captus per eam ducatur , violenterve extrahatur. In confirmationem esse videtur quod censem quidam , licet captivum fugientem per alienum territorium perlequi & sua autoritate propria comprehendere . Ang l. nemo carcerem C. de exalt. tribut. lib. 10. plenius Paris. de put. de syndicatu vers. si index processu num. 2. & seqq. Oct. sol. 2. fol. 358. Barb. l. quod ait lex §. quod ff. de adult. ubi dicit initium spect. indum.

Verum , opinio negativa longe prior est atque communior , quam post Boënum decis. 100. col. 2. lequitur Navarrus in Manali cap. 25. num. 19. vers. tertio. & Ioannes de Vilchis tract. de immunit. Eccles. num. 52. nisi auctoritate Concilij Triburianis aquae Tolentani cap. si qui contumax & ea. dissimilit 17. qu. 4. indistincte prohibentis , ne quid documentum damni spoliij residentibus , aut receptis in loco immunitate inferatur , qua in re notandum Canonem Pontificium , ut hoc dialecto , quomodo libet , quod est in jure frequens , cum Pontifex , aut legislator nullum casum vult excludi , sed omnes generali sua constitutione comprehendendi , eleganter Boer. quest. 56. numer. 2.

Confirmo primo , quia ductio captivi per locum exemptum incidit in eum casu à quo incipere non posset per late not supra q. 65. eod. lib. est autem indubitate iuris nullius teoria , quod actus imperfectus incidentis in eum casum à quo incipere non poterat

D dd 2

poterat, vitiatur cap. factum ubi Franc. & DD. de Reg. iur. in 6. l. in ambigui §. s. u. novum ff. de reg. iur. l. ex pluribus §. et si placet ff. de verb. oblig.

Confirmo secundo, quia quando media sunt impertinentia, aut prohibita, datur coniunctio extremonum arg. cap. per suas de condit. appositis Ioannes Brundus tract. de sponsalibus coniugatione 2. num. 25. Vnde locus medius facer, dicitur impedimentum servitutem l. servitutes §. fin. ff. de servit. l. qui sella §. fin. ff. de servitut. rustic. præd. & terruptio media præscriptionem l. si quis §. illud ff. de prescript. 30. annorum. quam doctrinam alij exemplis quæ hic breviteris causa omitto idem Brunellus exornavit d. 25. Concludamus itaque quod deductus per locum exemptum ex eodem invitus velli non possit. Dixi invitus, quoniam sponte educeretur, aut etiam subdola verbis invitatus volens egredieretur, nulla immunitati injurya inferretur Natura. leg. 25. n. 21 in fin. & n. 22. post med.

Difficilis autem est probatum spontanea hæc egrediendi voluntas, cum enim (quit Vlpianus) l. filius familiæ §. invitum ff. de procurat. invitum accipere debenus eum tantum qui contradicit, verum eum quoque qui consensisse non probator, finis iuris explorati, quod is qui personaliter aut realiter citatur, invitus citare capite presumatur Lanfranc. ab Ariadno tract. de testib. n. 5. in fin. Bart. l. post legarum §. his vni. de his quibus ut indignis arg. l. inter stipulantem §. si factum ff. de verb. oblig. ubi inducitur reddi dicitur non invitum: præsumptio hæc assentem spontaneam voluntatem diuine & graviore spontaneæ voluntatis probatione afficiet & quia verisimile ubi illa, de presump. Marfil. sing. 451. l. si extraneus ubi Alber. fulg. 1af. ff. de condic. ob caus. et res loco à verisimili & ita nuper in hac facti questione ex voto nostro sententia huius promulgata auctoritate Ioannis Galli & Archidiaconi postposita, ille enim finitamente loquitur, hic autem sine lege. erubet cimus vero sua lege loqui §. consideremus aut. de trient. & semiss. l. illam in fin. C. de collat. Praes. loco ab autoritate.

2. Secunda quæstio ex eodem fonte suborta est, in qua distinguendum putavimus loca exempta quæ sacra sunt, sacrorumque iure cenclentur & merè profana, in loco prioris speciei suspectus de fuga nullatenus capi potest latè Peckius de iure fffendi. 6. n. 4. & seq. emanavit enim hæc exemptione à Deo opt. Max. quam violare hoc prætextu non oportet, uti ante Peckium d. c. 6. eleganter & piè per D. Ang. ad Bonifacium responsum est in c. miror. 17. q. 4. Idem respondeo et si locus sacer non sit, donatus ramè sit immunitate loci sacri, quia privilegium concessum ad instar alterius eodem plane iure cencletur ac illud cui adæquatur latè Alvarus in consul. Hispania consult. 12. port. tom. 1. dixi supra li. 1. q. 17. n. 17. Quæ autem loca sunt Deo sacra, & facri loci immunitate donata, supra notavimus d. li. 1. q. 63. & apud eundem Peckian. d. c. 6. est enarratum. At vero, in ea specie locorum exemptorum quæ facta non sunt, sed penitus profana consulitus etiam respondi cum distinctione, an suspectus sit in procinctu seu proximo actu fugax, ita utin judicis ventia haberi non possit, an vero luspolio seu actus fugax

non immineat. Primo calu suspectus propria auctoritate in loco exempto capi potest. Angel. l. extat si quod met. causa lo. Bapi. i. Cacciatus tract. de debito suspecto q. 4. n. 12. & 16. & q. 7. n. 2. & 3. tum quia melius est in tempore occurrere quod post exum cedium querere l. i. C. quando licet unicuique se, aut publice. devot. vindicari. fin. ex quibus causis restit. in integ. non est necessaria. tum quia periculum est i. iudiciis venia seu potestatem in loco exempto habens praecedat necesse est, Angel. & Cacciatus locis citatis.

Tertia questionis qua petitur, utrum habens potestatem in loco exempto captivum reperire possit affirmative respondetur. Ratio est, quia locus exemptus, & locus extra territorium aequiparantur, dixi supra li. 2. q. 34. n. 2. & li. 4. q. 54. n. 2. Vnde si ex exercitu reali per capturam fieri non potest in alieno territorio, sed requiri debet index loci l. cum unus §. 16. qui ff. de bonis Auth. iudicis posid. l. adiutorio pio §. 1. ff. de re jud. eleganter Barth. disputat. 6. incip. lapus n. 8. vers. solutio. Ita etiam & in loco exempto, aequiparatorum enim idem est iudicium eademque juris dispositio, dixi dicta q. 54. n. 4. Quod fit ut potestatem habens in loco exempto ejusmodi captivum reperire possit. Abb. c. inter alia n. 27. de immunit. Eccles. latè Bart. l. scilicet §. 9. 4. scilicet supra tradidimus Patrem, Episc. Abb. Dominum posse vendicare filium, clericum Monachum, servum, sup l. 3. q. 8. n. 1. Et ita in favorem Reverendi Domini Ludovici de Berclamont præpositi Huensis vindicantis eundem Thomam le Boie fuit judicatum per Abb. S. Laurentij privil. conservatorem, confessorem D. Arnaldo Hochl. V. Doct. hoc an. 1607. in Novemb.

Quarta questioni, in qua queritur, an injuste captus objicere possit capientem exceptionem spoliis propriis libertatis, respondi posse, Auth. mihi responsionis hujus est Barth. dicta disput. 6. incip. lapus per tot. quia latè hanc questionem investigat, libertas enim inextimabilis res est. libertas ff. de reg. iuris. cuius tuenda causa interdictum de libero homine exhibendo proponitur, videlicet ne liberi homines retinentur à quoquam nihil enim multum (inquit Ulpian.) à specie servientium distinctionem hoc interdictum non impedit, quod & lex Favia prospexit, cuius dictum. Quare, cum agenti opponi poterit exceptio haec spoliis, quæ dilatoria est, ulteriore tempore iudicij propter illam impedit, secundum auream Doctrinam Roberti Marange in speculo aureo par. 4. dist. 6. nu. 38. 42. 43 tam diu, donec spolatio omnia ad extremum usque terrenum fuerint plenè restituta, Menoch. de recip. poss. rem. 1. num. 329. Affid. decisi. 19. in fin. ex eodem fonte emanat, quod traditum est in iuste excommunicatum recipere posse actorem non audiendum, nisi ei restituantur communio homi-

D d d 3

num,

392 De Iuris Ordinariis Exemptis  
num, quia iniquum per excommunicatus, spoliatus est Geminianus, i. in fin. de restitu.

5 Quinta questionis solutionem tradidit Bartholus d. disputat. 6. dicens quod  
injuste vel nulliter captus, non possit a quoquam recommendari, sed pristine libe-  
tati sit restituendus, de qua materia ubere Farinaceus in pract. criminis, i. tit. 4. qu. 17.  
n. 154. & seqq. Satis i. cum unus n. 10. & seqq ff. de bono, auctor. iud. poss. Bartholus d. disputat.  
6. & int. 2. §. 1. de cust. reor. Peckius de iure s. c. 49; & alij non pauci.

QVÆSTIO X CIX.

Castrum exemplum a jurisdictione civitatis, an gaudere debet sta-  
tutis & privilegijs civitatis, eaque observare.

Videretur quod non, quia ejusmodi castrum aequiparantur civitati*i. imperium ab*  
*Barth ff. de Iuris om. iud.*

Veruntamen dicendum est contrarium, ita enim respondit A' ex. us.  
151. col. 2. vol. 2. quem secutus est Alciatus in cap. quod Sedem numer. 92. de officiis ordinis.  
Idque, nisi tale Castrum alteri unitetur Barth. I. si convenerit s. se nudaff. de pignor. ad.  
ubi supra.

Quid autem si in castro essent particularia statuta, dicaturque, quod deficienti-  
bus statutis Castri, recurratur ad jus commune, an recurriri debeat a statuta civitatis,  
videatur Alciatus d. num. 92.

QVÆSTIO C.

Commissionis tribuens ordinario jurisdictionem in exemplum, an con-  
validet ante coram eodem ordinario gesta?

SUMMARIUM.

1. Initium illegitimum non confirmatur. 3. Dispensatio supervenientis non conforma-  
2. Nullitat. causam dans de nullitate non dicatur. acum ante nulliter gestum.

Q

Uando adebet defectus jurisdictionis iudicis, si pendente lice iurisdictio superve-  
niat ex causa de novo emergente, ante gesta non confirmantur.

Quia initium iudicij non fuit legitimum i. momentaneo C. qui legitimam  
persistandi in iudicio Barth. I. n. 4. C. qui pro sua iurisdict. & li. 1. num. 4. C. ubi de crimen  
& utrobique Castrum, possit tamen obtinei commissionis iurisdictio nullitatis, uti docet  
Iohannes Baptista Marchesanus Tract. de commissionibus par. 2. tit. de commiss. super  
nullitas.